

1955 Havari utenfor Lade

Fungerende sjef for Luftkommando Trøndelag sender ut følgende melding:

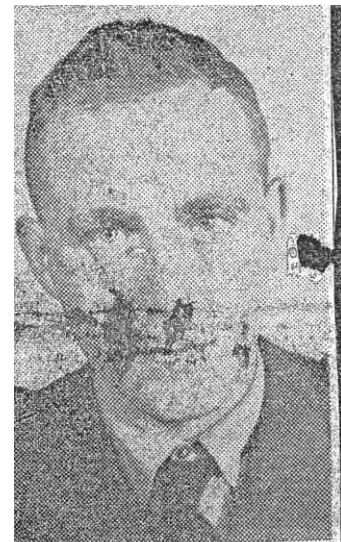
”Et av Flyvåpenets Fairchild skolefly styrtet i dag 7. september 1955 ca. kl. 1545 i Trondheimsfjorden utenfor Lade Flyplass. Flyet førtes av fenrikene Bjørn Foss og Johan Robert Hansen, som begge var flyinstruktører ved Flyvåpenets flyveskole på Værnes. Grunnen til nedstyrtningen er foreløpig ukjent. Begge de ombordværende er savnet. En undersøkelseskommisjon sammensatt av eksperter oppnevnt av Generalinspektøren for Flyvåpenet, representanter for Luftkommando Trøndelag, samt politiet i Trondheim og Strinda arbeider med saken. Fenrik Bjørn Foss er født 27.mai 1932. Han er ugift og hører hjemme i Sande i Sunnfjord. Fenrik John Robert Hansen er født 28.april 1934, er gift og bosatt i Stjørdal.”

De forulykkede flygerne var utdannet i USA, og fikk sine ”flyvinger” i 1954. De kom til flygeskolen 1.juli i 1955, vel to måneder før ulykken. Ulykken skjedde mens 2 Fairchild-fly drev øvelser i stor høyde. I det andre flyet satt løytnant Hollum og fenrik Holter. De fortalte under etterforskningen at de ikke hadde sett noe før de fra ca 1000 m høyde plutselig fikk se sjøen i ”opprør” under seg. Rundt om fløt vrakrester i en diameter på ca 150 m. De slo da straks alarm. Politiet sendte umiddelbart etterpå ut sin egen båt ”Morgenstjernen”. Senere kom et fartøy fra Marinen til.

Fra Lade flyplass kunne mekaniker Kjell Hansen fortelle at han plutselig hørte en forsterket motordur og så et voldsomt ”knall”, og han skjønnte straks at det var skjedd noe galt. Trafikkflyger Harald Pettersen i Widerøes Flyveselskap gikk straks opp med ambulanseflyet, sammen med Hansen, og satte flyet ned ved vrakrestene. De bautet Seabee’en på kryss og tvers, men så ikke spor av flygerne. Av vrakrestene tok de kun med inn et hjul. Meldingen om havariet kom til flygekontrollen klokken 1603 via Major Strømmen. Ved innflyging til Værnes rapporterte SAS303 klokken 1633 at havaristedet var 340 grader fra LADE (et navigasjonshjelpemiddel) og distansen var 3 km.

Så langt om selve uhellet. Det som skiller omtalen fra andre ulykker er det etterspill som fant sted på grunn av at en større avis i Trøndelag stilte kritiske spørsmål vedrørende flytypen. Overskriften var: *Er Fairchild-flyene livsfarlige?* – med dertil en del kritiske spørsmål. Fra fungerende sjef for Luftkommando Trøndelag, oberstløytnant Heine-Eriksen kom følgende tilsvarende:

” I Deres avis for 8/9 1955 er det under overskriften ”*To flyvere styrtet ned i går utenfor Lade flyplass* ” inntatt en lengre kommentar vedrørende Flyvåpenets Fairchild skolefly. Det fremgår at den kritikk artikkelen inneholder er forelagt meg som fungerende sjef LKT, og at jeg ikke hadde vesentlig å bemerke til den. For ordens skyld vil jeg gjøre oppmerksom på at artikkelen ikke

Fenrik Bjørn Foss.

Fenrik Johan Robert Hansen.

stammer fra meg, og at kun en del av den ble meg forelagt om aftenen den 7/9 1955. At ”flyvere er redde for å gå opp med Fairchild-flyene” er meg ukjent. Det er således også en noe selvbestaltet sakkyndighet når avisen trekker slutninger som at ”det må være uansvarlig å sende uerfarne flyelever opp alene i dem”. De fly det her er tale om er kjent for å være sikre og gode fly. En annen sak er at Flyvåpenet gjerne vil ha dem utskiftet med skolefly som er mer ”up to date”. At Fairchild-flyene fremdeles er teknisk fullgode er hevet over tvil, og ingen av Flyvåpenets fly går på vingene uten en fullstendig garanti for at de i startøyeblikket er i full orden. Når, som i dette tilfelle, en tragisk ulykke er skjedd nettopp med denne type fly, burde ikke Deres avis foregripe undersøkelseskommissjonens arbeide ved å antyde at jeg har godkjent uttrykk som er referert.” Underskrevet: Thorleif Heine-Eriksen, Oblt., Fung sjef LKT.

Til dette innlegget kom følgende haleheng fra avisen: ”Artikkelen ble forelagt oberstløytnanten på et sent tidspunkt, og et par korrigeringer ble foretatt etter hans anvisning. Under opplesningen må den påklagede setning ha falt ut. Imidlertid mente vi at det essensielle var spørsmålet om materialtretthet og utskiftning av flyene. Artikkelen var på forhånd forelagt i sin helhet for en annen autoritet som ikke ønsket å uttale seg.”